

Na temelju članka IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 42.sjednici Zastupničkog doma, održanoj 27. srpnja 2004., i na 28.sjednici Doma naroda, održanoj 9. rujna 2004., usvojila je

ZAKON

O ZAŠTITI NOVIH SORTI BILJAKA BOSNE I HERCEGOVINE

I - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Sadržaj Zakona

Ovim se zakonom određuje postupak zaštite novih sorti biljaka, te dobivanje i zaštita oplemenjivačkog prava. Sukladno odredbama ovoga zakona, mogu se zaštititi sorte svih rodova i vrsti biljaka, uključujući križance između rodova i vrsti.

Članak 2.

Značenje pojedinih izraza

1. Izrazi uporabljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) **Oplemenjivač** je fizička osoba, koja biljnu sortu uzgoji, otkrije ili razvije sama ili zajedno s drugim fizičkim osobama.
- b) **Imatelj prava** je fizička ili pravna osoba, koja ima pravo na podnošenje prijave za zaštitu sorte (u daljnjem tekstu: prijava).
- c) **Prijavljivač** je fizička ili pravna osoba, koja je podnijela prijavu.
- d) **Imatelj oplemenjivačkog prava** je fizička ili pravna osoba, koja je zaštitom sorte stekla oplemenjivačko pravo.
- e) **Oplemenjivačko pravo** je zajednički izraz iz članka 15. ovoga zakona.
- f) **Sorta** je skupina biljaka ili dijelova biljaka, ako se iz njih mogu opet dobiti potpune biljke, unutar najnižeg poznatog botaničkog razvrstanja, koju je, bez obzira na to ispunjava li druge uvjete za zaštitu, moguće:
 - 1) odrediti po osobinama, koje potječu iz određenog genotipa ili kombinacije genotipova,
 - 2) razlikovati od bilo koje druge skupine biljaka barem po jednoj od ovih osobina, i
 - 3) razmatrati kao sustavnu jedinicu, ako se te osobine tijekom razmnožavanja ne mijenjaju.
- g) **Zaštićena sorta** je sorta za koju je bilo izdano rješenje o zaštiti sorte. Određena je zvaničnim opisom sorte, zaštitnim uzorkom i nazvana je na način kako ga određuje ovaj zakon.

h) **Materijal zaštićene sorte** je bilo kakav sjemenski materijal, odnosno proizvod zaštićene sorte, koji bi se mogao uporabiti za daljnje razmnožavanje te sorte.

i) **Zaštitni uzorak** je službeni uzorak sjemenskog materijala zaštićene sorte.

j) **Mjerodavna tijela**, u smislu odredaba ovoga zakona, su: Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja (u daljnjem tekstu: Uprava) i mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: mjerodavni organi entiteta i Brčko Distrikta).

Članak 3.

Povjerenstvo za priznavanje novih sorti biljaka

Postupak za zaštitu nove sorte, upisnik prijava za zaštitu nove sorte (u daljnjem tekstu: upisnik prijava) i upisnik zaštićenih sorti vodi Povjerenstvo za priznavanje novih sorti biljaka (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) kao tijelo u sastavu Uprave.

II - UVJETI ZA ZAŠTITU SORTE

Članak 4.

Zaštita sorti

1. Sorta je zaštićena dobivanjem oplemenjivačkog prava.
2. Može se zaštititi svaka sorta, koja je:
 - a) nova,
 - b) prepoznatljiva,
 - c) izjednačena,
 - d) nepromjenjiva i
 - e) nazvana sukladno odredbama ovoga zakona.

Članak 5.

Nova sorta

1. Računa se da je sorta na dan prijave nova ako se prodavala ili gospodarski iskorištavala uz dozvolu imatelja prava u BiH najviše jednu godinu prije dana podnošenja prijave, a izvan BiH najviše četiri godine prije dana podnošenja prijave; a u slučaju višegodišnjih lisnatih biljaka i vinove loze, najviše šest godina prije dana podnošenja prijave.
2. Kao prodaja ili gospodarsko iskorištavanje sorte, u smislu prethodnoga stavka, ne računaju se:
 - a) uporaba, odnosno predaja sorte u profitabilne svrhe bez dozvole ili znanja imatelja prava;

- b) ugovorni prijenos prava na sortu;
- c) ugovorno privređivanje, razmnožavanje, dorada ili skladištenje sjemenskog materijala ili proizvoda sorte za imatelja prava, pod uvjetom da imatelj prava zadrži isključivo pravo vlasništva nad razmnoženim sjemenskim materijalom, proizvodima sorte ili proizvodima iz istih;
- d) ispitivanje sorte u polju i u laboratoriji, odnosno u probnoj proizvodnji u svrhu utvrđivanja uporabne vrijednosti sorte, ako to radi imatelj prava ili od njega ovlaštena osoba;
- e) službeno ispitivanje sorte radi upisa u sortnu listu, odnosno procjene rizika kod gensko izmijenjenih sorti;
- f) prodaja proizvoda, koji su nastali kao sporedni produkti, odnosno viškovi pri razvoju nove sorte, pod uvjetom da su ti proizvodi namijenjeni finalnoj uporabi i da sorta pri tome nije navedena.

3. Sjemenski materijal sorte, koji se stalno upotrebljuje za uzgoj određene druge sorte, odnosno hibrida, računa se za predanog u profitabilne namjene, kada su bile predane biljke ili biljni dijelovi druge sorte.

Članak 6.

Poznata sorta

1. Sorta je prepoznatljiva, ako je istu moguće na dan podnošenja prijave jasno razlikovati od bilo koje druge do tada općepoznate sorte.
2. Sorta važi za općepoznatu, osobito ako:
 - a) je bila do tog dana u bilo kojoj državi zaštićena ili upisana u sortnu listu;
 - b) je bila do tog dana u bilo kojoj državi podnesena prijava za zaštitu sorte ili za upis sorte u sortnu listu i postupak završava zaštitom sorte, odnosno upisom sorte u sortnu listu;
 - c) se sjemenski materijal sorte ili proizvod sorte do tog dana već prometovao ili se uporabljivao u profitabilne namjene.

Članak 7.

Izjednačena sorta

Sorta je izjednačena, ako su u njoj dovoljno jedinstveno izražene one osobine koje su od bitnog značaja za razlikovanje od drugih sorti, usprkos odstupanjima, koja se mogu očekivati radi posebnosti njezina razmnožavanja.

Članak 8.

Nepromjenjiva sorta

Sorta je nepromjenjiva, ako se njezine osobine, koje su od bitnog značaja za razlikovanje, nakon više uzastopnih množenja, odnosno u slučaju posebnog ciklusa razmnožavanja, na kraju svakog takvog ciklusa ne izmijene.

Članak 9.

Zaštićena sorta

Zaštićena sorta mora biti označena imenom, koje je njezin znak razlikovanja.

Članak 10.

Registracija imena

1. Kao ime zaštićene sorte može se registrirati svaka oznaka, koja omogućava razlikovanje sorte i može biti riječ, kombinacija riječi, kombinacija riječi i brojeva ili kombinacija slova i brojeva, osim ako je ovim zakonom drukčije određeno.
2. Kao ime zaštićene sorte ne smije se registrirati oznaka, koja:
 - a) je neprikladna iz jezičnih razloga;
 - b) onemogućava identifikaciju sorte;
 - c) je sastavljena samo od brojeva, osim gdje je to već ustaljena praksa označavanja;
 - d) je jednaka ili slična imenu bilo koje druge općepoznate sorte iste vrste ili srodnih vrsta biljaka dok je ova u uporabi; iznimno važi ta odredba također po prestanku uporabe sorte, ako je ime te sorte dobilo posebno značenje;
 - e) prouzroči zbrku u pogledu izvora, osobina, vrijednosti, uporabe, prepoznatljivosti, odnosno zemljopisnog podrijetla;
 - f) je sastavljena iz botaničkog ili općeg imena roda ili vrste, ili uključuje takvo ime, koje može dovesti do zbrke;
 - g) uključuje riječi kao što su "sorta, kultivirana vrsta, forma, hibrid, križanac" ili prijevod tih riječi;
 - h) prouzroči zbrku u pogledu oplemenjivača ili imatelja prava;
 - i) je u opreci s javnim redom, odnosno moralom;
 - j) je drukčije u opreci s propisima o industrijskom vlasništvu.
3. Ako je određena sorta već zaštićena ili upisana u sortnu listu, odnosno je bila za zaštitu ili za takav upis uložena prijava u bilo kojoj državi, potpisnici međunarodnih ugovora, odnosno konvencija, koje je potpisala, odnosno njima pristupila Bosna i Hercegovina. U Bosni i Hercegovini može se registrirati samo ime sorte koje je bilo registrirano, upisano u sortnu listu ili navedeno u prijavi u drugoj državi.
4. Iznimno se može u Bosni i Hercegovini određena sorta registrirati pod drugim imenom samo ako uporaba prvobitnog imena ne bi bila prikladna iz jezičnih razloga ili zato jer je bila u opreci s javnim redom i moralom.
5. Uprava, na prijedlog Povjerenstva, određuje srodne vrste iz stavka 2.d) ovoga članka i detaljnije uvjete za registraciju imena sorte.

Članak 11.

Ime zaštićene sorte

1. Uporaba imena zaštićene sorte je obvezna. Sjemenski materijal zaštićene sorte smije se dati u promet samo ako je pri tome navedeno ime zaštićene sorte. Ova odredba važi također po prestanku zaštite sorte.
2. Odredbe iz stavka 1. ne važe, ako se sjemenski materijal zaštićene sorte uporabljuje u nekomercijalne svrhe u privatnom sektoru.
3. Zaštićena sorta mora biti označena istim registriranim imenom u svim državama, osim u slučaju iznimki iz članka 10. stavak 4. ovoga zakona.
4. U prometu sa sjemenskim materijalom zaštićene sorte smije se, pored registriranog imena, uporabiti također robni znak, odnosno druga oznaka pod uvjetom da je registrirano ime jasno vidljivo i prepoznatljivo.
5. Ime zaštićene sorte ili ime koje je moguće zamijeniti tim imenom ne smije se uporabljivati za neku drugu sortu iste ali srodne vrste biljaka.

III - IMATELJI PRAVA NA ZAŠTITU SORTE I NA STJECANJE OPLEMENJIVAČKOGA PRAVA

Članak 12.

Imatelji prava na zaštitu sorte

1. Imatelj prava na zaštitu sorte i na stjecanje oplemenjivačkog prava je oplemenjivač sorte ili njegov pravni nasljednik.
2. Ako je više osoba zajedno stvorilo, uzgojilo, otkrilo ili razvilo sortu, pripada njima, odnosno njihovim pravnim nasljednicima zajedničko pravo na zaštitu sorte i na stjecanje oplemenjivačkog prava.
3. Ako je više osoba odvojeno stvorilo, uzgojilo, otkrilo ili razvilo sortu, oplemenjivačko pravo pripada onome ko je prvi podnio prijavu.
4. Ako je oplemenjivač uposlen kod pravne osobe, te su međusobna prava i obveze uređeni ugovorom, pravo na stjecanje utvrđuje se sukladno tom ugovoru. U suprotnom, smislaono se primjenjuju odredbe iz propisa o pravima industrijskog vlasništva iz radnog odnosa, koje se odnose na patente.

Članak 13.

Uvjeti za stjecanje oplemenjivačkih prava

1. Oplemenjivačko pravo može ostvarivati imatelj prava iz prethodnoga članka, koji je državljanin Bosne i Hercegovine, druga fizička osoba sa stalnim prebivalištem u Bosni i Hercegovini i pravna osoba sa sjedištem u Bosni i Hercegovini.
2. Strana pravna, odnosno fizička osoba uživa u pogledu zaštite oplemenjivačkog prava u Bosni i Hercegovini jednaka prava kao domaća pravna ili fizička osoba, ako to proizilazi iz

međunarodnih ugovora i konvencija, koje je potpisala, odnosno kojima je pristupila Bosna i Hercegovina, odnosno pod uvjetom stvarne uzajamnosti a uzajamnost dokazuje onaj ko se na nju poziva.

3. U postupku pred Upravom strana pravna ili fizička osoba ostvaruje prava iz ovog zakona po opunomoćeniku, koji je fizička osoba sa stalnim prebivalištem u Bosni i Hercegovini ili pravna osoba sa sjedištem u Bosni i Hercegovini.

IV - OPLEMENJIVAČKO PRAVO

Članak 14.

Oplemenjivačko pravo

Oplemenjivač stječe oplemenjivačko pravo sa zaštitom sorte.

Članak 15.

Dozvola

1. Dozvola imatelja oplemenjivačkog prava potrebna je za sljedeće radnje u svezi sa sjemenskim materijalom zaštićene sorte:

- a) proizvodnja ili razmnožavanje,
- b) priprema materijala zaštićene sorte za razmnožavanje,
- c) prodaja ili drugi oblici prometovanja,
- d) izvoz i uvoz, te
- e) čuvanje materijala zaštićene sorte u namjene koje su navedene u prethodnim alinejama.

2. Za radnje, navedene u stavku 1, dozvola imatelja prava potrebna je također u slučaju proizvoda zaštićene sorte, ipak samo:

- a) ako je proizvod posljedica neovlaštene uporabe sjemenskog materijala zaštićene sorte i
- b) ako imatelj nije imao prikladnu priliku za ostvarivanje oplemenjivačkog prava kod sjemenskog materijala te sorte.

3. Dozvola imatelja za radnje iz stavka 1. potrebna je također, ako se radi o:

- a) sortama izvedenim iz zaštićene sorte, osim ako je zaštićena sorta sama izvedena sorta;
- b) sortama, koje nije moguće jasno razlikovati od zaštićene sorte;
- c) sortama, odnosno hibridima, čiji uzgoj zahtijeva stalnu uporabu zaštićene sorte.

4. Računa se da je određena sorta izvedena sorta, ako:

- a) potječe pretežno od izvorne sorte ili od sorte koja je sama pretežno izvedena od izvorne sorte,
- b) se može razlikovati od izvorne sorte, te
- c) je po izraženim bitnim osobinama, koje određuje genotip ili kombinacija genotipova izvorne sorte slična izvornoj sorti, osim u razlikama koje su posljedica izvedbe.

Članak 16.

1. Računa se da oplemenjivačko pravo nije kršeno ako:
 - a) se zaštićena sorta iskorištava, odnosno njome raspolaže:
 - 1) u privatne neprofitabilne namjene;
 - 2) u probne ili znanstvene svrhe;
 - 3) za oplemenjivanje nove sorte.
 - b) se gospodarski iskorištava nova sorta iz treće alineje točke a) ovoga članka, osim ako je ova nova sorta izvedena sorta;
 - c) se proizvod zaštićene sorte određenih vrsta biljaka, koji proizvođači proizvedu na svom poljoprivrednom posjedu, uporabi za daljnju sjetvu na tom poljoprivrednom posjedu i proizvođač koji iskoristi tu mogućnost, imatelju oplemenjivačkog prava plaća primjerenu nadoknadu. Nadoknada je primjerena, ako je znatno niža od iznosa, koji se obračunava za proizvodnju sjemenskog materijala te sorte na istom području po licenci.
2. Proizvođači, koji iskoriste mogućnost daljnje sjetve plaćajući imatelju oplemenjivačkog prava primjerenu nadoknadu suglasno točki c) stavka 1. ovoga članka, moraju imatelju oplemenjivačkog prava dati na njegov zahtjev sve podatke o opsegu daljnje sjetve.
3. Plaćanja primjerene nadoknade imatelju oplemenjivačkog prava, suglasno točki c) stavka 1. ovoga članka, oslobođeni su mali zemljoposjednici.
4. Uprava određuje biljne vrste za koje se plaća primjerena nadoknada imatelju oplemenjivačkog prava iz stavka 1. točke c) ovoga članka, kao i kriterije za male zemljoposjednike.

Članak 17.

Izuzeci

1. Za radnje iz članka 15. stavak 1. ovoga zakona, koje se odnose na biljke, dijelove biljaka ili proizvodnju zaštićene sorte, odnosno sorte izvedene iz zaštićene sorte, nije potrebna dozvola imatelja oplemenjivačkog prava, ako je dao sjemenski materijal takve sorte u promet imatelj sam ili neko drugi uz njegovu ovlast, osim ako ove radnje obuhvataju:
 - a) daljnje razmnožavanje zaštićene ili izvedene sorte, ili

b) izvoz materijala zaštićene ili izvedene sorte, koji se može uporabiti za daljnje razmnožavanje, u državi, u kojoj biljni rod ili vrstu, kojoj ta sorta pripada, nije moguće zaštititi. Ova odredba ne važi ako je izvezeni materijal namijenjen finalnoj uporabi.

Članak 18.

Trajanje oplemenjivačkog prava

1. Ako ovaj zakon ne određuje drukčije, oplemenjivačko pravo traje od dana dobivanja do kraja dvadesete kalendarske godine, a kod hmelja, vinove loze i vrsta drveća do kraja dvadesetpete kalendarske godine, koja slijedi godini dobivanja tog prava.

2. Bez obzira na odredbe stavka 1, imatelju prava iz članka 12. ovoga zakona, koji je već podnio potpunu prijavu, pripada odgovarajuća odšteta, ako je u vrijeme trajanja postupka za zaštitu sorte bilo tko u opreci s člankom 15. ovoga zakona gospodarski iskorištavao ili raspolagao sa sortom, za koju je bila podnesena prijava. Imatelj prava može zahtijevati odštetu samo za razdoblje od dana objave prijave u "Službenom glasniku Uprave Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja" do dana dobivanja oplemenjivačkog prava.

3. Oplemenjivačko pravo prestaje:

- a) otkazivanjem imatelja oplemenjivačkog prava;
- b) istekom roka, određenog u stavku 1. ovoga članka;
- c) ukidanjem, odnosno poništavanjem rješenja kojim je bilo stečeno.

V - POSTUPAK ZA ZAŠTITU SORTE

1. Tijela

Članak 19.

Mjerodavnost i zadaci Uprave

1. Uprava ima sljedeće mjerodavnosti i zadatke:

- a) vodi upravni postupak za zaštitu nove sorte i registraciju imena nove sorte sukladno ovom zakonu i zakonu o općem upravnom postupku,
- b) vodi upisnik prijave i upisnik zaštićenih sorti,
- c) objavljuje u službenom glasniku podatke o prijavama uključivo s prijedlogom za naziv sorte,
- d) negativno rješenje prijave, upis i eventualne izmjene upisa u upisnik prijave, povlačenje prijave, rješenja o zaštiti sorte i njezine eventualne izmjene, te druge službene obavijesti,
- e) surađuje s međunarodnim organizacijama i udrugama, te državnim tijelima, odnosno nevladinim organizacijama s područja zaštite novih sorti,
- f) tehnički i stručno sudjeluje s ovlaštenim uredima stranih država na području ispitivanja sorti i provjeravanja održavanja sorti,

- g) razmjenjuje rezultate ispitivanja sorti i druge informacije iz svoje mjerodavnosti s mjerodavnim tijelima u drugim državama,
 - h) provjerava ispunjavanje obveza imatelja zaštite i
 - i) obavlja druge zadatke s područja zaštite sorti.
2. Podatke iz stavka 1. ovoga članka Uprava objavljuje u službenom glasilu Uprave.

Članak 20.

Povjerenstvo

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće ministara) imenuje Povjerenstvo koje broji devet članova, od čega mjerodavna tijela entiteta predlažu po tri člana Povjerenstva, Uprava dva člana i Brčko Distrikt jednog člana.
2. Povjerenstvo ima položaj vještaka u postupku za zaštitu sorte, te na temelju proučavanja prijave i priložene dokumentacije predlaže Upravi odluku u pogledu zaštite sorte.

2. Upisnici

Članak 21.

Sadržaj upisnika

1. Uprava vodi upisnik prijava i upisnik zaštićenih sorti sukladno propisima.
2. U upisnicima se vode podaci iz isprava, na temelju kojih se obavlja upis u oba upisnika. Isprave se uzimaju u zbirku isprava, koja je prilog uz oba upisnika.
3. Upisnik prijava sadrži osobito:
 - a) podatke o prijavljivaču, oplemenjivaču, te o eventualnom zastupniku,
 - b) datum potpune prijave,
 - c) navođenje biljne vrste,
 - d) prijedlog privremene oznake sorte, odnosno prijedlog naziva sorte,
 - e) u slučaju zahtjeva prava prvenstva, državu, u kojoj je prijava već bila podnesena i datum prijema potpune prijave u toj državi,
 - f) prijedlog za obustavu, odnosno prekidanje postupka,
 - g) zabilješke o odlukama sudova u svezi s pravom na podnošenje prijave.
4. Upisnik osiguranih sorti sadrži osobito:
 - a) biljnu vrstu i registrirano ime sorte, kod imena se upišu također svi sinonimi,

- b) službeni opis sorte ili pozivanje na isprave, koje sadrže službeni opis sorte i sastavni su dio upisnika,
 - c) u slučaju sorti, čiji uzgoj zahtijeva stalnu uporabu određenih sastojaka za proizvodnju sjemenskog materijala zaštićene sorte, navođenje tih sastojaka,
 - d) ime i prezime imatelja oplemenjivačkog prava, oplemenjivača i bilo kojeg zastupnika u postupku,
 - e) datum dobivanja i prestanka zaštite sorte zajedno s razlozima za prestanak,
 - f) ime i adresu osobe, na koju je bilo ugovorom o licenci preneseno pravo na gospodarsko iskorištavanje sorte,
 - g) ime i adresu osobe, kojoj je bila dodijeljena prisilna licenca, uz navođenje uvjeta pod kojima je bila dodijeljena i datuma prestanka tog prava,
 - h) zabilješke o odlukama sudova u svezi s oplemenjivačkim pravom.
5. Uprava mora čuvati zbirku isprava o pojedinim predmetima u originalu ili kopijama najmanje još pet godina nakon povlačenja ili negativnog rješenja prijave, odnosno pet godina po prestanku oplemenjivačkog prava.
6. Uprava detaljnije određuje sadržaj i način vođenja upisnika.

Članak 22.

Javnost podataka

1. Upisnik prijave i upisnik zaštićenih sorti su javni.
2. Uprava je dužna omogućiti svakome tko dokaže pravni interes uvid u sljedeće isprave iz zbirke isprava:
 - a) isprave, koje se odnose na prijave,
 - b) isprave, koje se odnose na dobivena oplemenjivačka prava,
 - c) dokumentaciju o službenim ispitivanjima sorti.
3. Izuzetno od odredaba stavka 2.ovoga članka, prijavljivač u slučaju hibrida može zahtijevati da dokumentacija o sastojcima sorte, koja je u postupku zaštite, odnosno je zaštićena, nije dostupna javnosti.

3. Troškovi postupka

Članak 23.

Troškovi

1. U postupku za zaštitu nove sorte i za održavanje oplemenjivačkog prava, prijavljivači, odnosno imatelji oplemenjivačkog prava plaćaju propisane pristojbe, troškove tehničkog i

stručnog pregleda opravdanosti prijave, troškove ispitivanja sorte, te troškove u svezi s objavom i drugim poslovima.

2. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine propisuje vrstu i visinu pristojbe i troškova iz stavka 1. ovoga članka, te visinu pristojbe iz članka 39. ovoga zakona.

4. Tijek postupka za zaštitu sorte

Članak 24.

Prijava

1. Postupak za zaštitu sorte počinje na temelju prijave, koju prijavljivač podnese Upravi.
2. Uprava odlučuje o prijavi u upravnom postupku.
3. Protiv upravnih akata Uprave dopuštena je žalba. Žalba se podnosi u roku od 30 dana od uručivanja akta Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine.

Članak 25.

Sadržaj prijave

1. Prijava se podnosi na propisanom obrascu i mora sadržavati sljedeće podatke:
 - a) podatke o prijavljivaču, odnosno njegovom zastupniku ili opunomoćeniku;
 - b) podatke o oplemenjivaču, ako ovaj nije sam prijavljivač;
 - c) latinsko i narodno ime vrste, kojoj sorta pripada;
 - d) prijedlog imena sorte, odnosno privremenu oznaku sorte;
 - e) državu, u kojoj je bila već podnesena prijava, i datum prijema prijave u toj državi, ako se u prijavi zahtijeva pravo prvenstva;
 - f) tehnički opis sorte, koji može biti prilog uz prijavu i
 - g) o tome je li sorta dobivena pomoću genske tehnologije u kom slučaju je potrebno uz prijavu priložiti prethodnu suglasnost za ispitivanje te sorte sukladno propisima o gensko izmijenjenim organizmima.
2. Detaljniji oblik i sadržaj prijave, te dokumenata, koji moraju biti priloženi uz prijavu, propisuje Uprava.

Članak 26.

Ispravnost prijave

1. Uprava pregleda je li prijava cjelovita i pravilno popunjena i je li uz prijavu priložen dokaz o plaćenju pristojbi.

2. Ako prijava nije cjelovita ili je nepravilno popunjena ili ako nije bila plaćena propisana pristojba, Uprava poziva prijavljivača da je dopuni u roku od 30 dana od dana primitka. Ako prijavljivač u navedenom roku ne ispuní zahtjev ureda, takva prijava računa se kao da nije bila podnesena.
3. O cjelovitoj prijavi, prijavljivaču se izdaje potvrda. Cjelovita prijava upisuje se u upisnik prijave i objavljuje u službenom glasilu Uprave. Kao datum primitka cjelovite prijave upisuje se datum primitka prijave, odnosno datum primitka dopune, s kojom je prijava postala cjelovita.
4. Izvadak iz cjelovite prijave objavljuje se u službenom glasilu po isteku tri mjeseca od njezina podnošenja.

Članak 27.

Pravo prvenstva

1. Prijavljivač, koji je podnio prijavu za zaštitu nove sorte u bilo kojoj državi, potpisnici međunarodnih ugovora ili konvencija, koje je potpisala ili njima pristupila Bosna i Hercegovina, može zatim, kada je podnio dokaz o podnesenoj potpunoj prijavi za istu sortu u drugoj državi, ostvarivati pravo prvenstva. U tom se slučaju računa da je prijava u Bosni i Hercegovini bila podnesena danom podnošenja cjelovite prijave u stranoj državi.
2. Pravo prvenstva iz prethodnoga stavka prijavljivač mora u prijavi izričito zahtijevati.
3. Prijavljivač može ostvarivati pravo prvenstva u Bosni i Hercegovini najkasnije u roku od 12 mjeseci od podnošenja prve cjelovite prijave u inozemstvu.

Članak 28.

Prigovor

1. Protiv prijave, objavljene u službenom glasilu na temelju članka 26. stavak 4. ovoga zakona, može svatko tko ima pravni interes podnijeti prigovor Upravi dok traje postupak za zaštitu sorte.
2. Prigovor se može odnositi samo na ispunjavanje uvjeta iz čl. 5, 6, 7, 8. i 10. ovoga zakona, odnosno na pravo na zaštitu sukladno članku 12. ovoga zakona.
3. Prigovor mora biti u pisanom obliku i obrazložen. Uz prigovor moraju biti priloženi odgovarajući dokazi i mora biti plaćena propisana pristojba.
4. Uprava odmah dostavlja primljeni prigovor prijavljivaču i poziva ga da odgovori na prigovor najkasnije u roku od 30 dana od prijema prigovora.
5. Uprava izvješćuje podnositelje prigovora o svojim stajalištima prema tim prigovorima najkasnije u roku od tri mjeseca po njihovu podnošenju.

Članak 29.

Pregled prijave

Uprava pregleda odgovara li sadržaj prijave tako da, na temelju podataka navedenih u prijavi, provjeri je li sorta nova i ima li prijavljivač pravo na dobivanje oplemenjivačkog prava. Ako se kod

pregleda sadržaja prijave utvrdi da za dodjelu oplemenjivačkog prava nisu ispunjeni uvjeti iz čl. 5. i 12. ovoga zakona, takva prijava se odbacuje.

Članak 30.

Ime sorte

1. Uprava prosuđuje također o primjerenosti predlaganog imena sorte. U slučaju da je predlagano ime sorte u opreci s odredbama članka 10. ovoga zakona, Uprava poziva prijavljivača da predloži novo ime za sortu. Prijedlog mora biti dan najkasnije u roku od tri mjeseca od primitka poziva.

2. Uprava je dužna u postupku za zaštitu sorte uporabljivati isključivo ime sorte, koje je upisano u upisnik prijava za zaštitu nove sorte.

Članak 31.

Stručna ocjena

1. Za svaku sortu, koja ispunjava uvjete iz čl. 26. i 29. ovoga zakona, obavlja se stručna ocjena s namjenom da se:

- a) provjeri spada li sorta u sustavnu jedinicu, tj. biljni rod ili vrstu, koja je navedena u prijavi,
- b) utvrdi je li sorta različita, izjednačena i nepromjenjiva (čl. 6., 7. i 8. ovoga zakona) i
- c) pripremi službeni opis sorte, ako sorta ispunjava uvjete iz toč. a) i b) ovoga stavka.

2. Stručna ocjena obavlja se na temelju rezultata ispitivanja sorte u polju i u laboratoriju.

3. Ispitivanje sorte može izvesti:

- a) Uprava, odnosno od Uprave priznata stručna institucija u Bosni i Hercegovini ili u inozemstvu, ako se ispitivanje obavi u uporedivim agroekološkim uvjetima po propisanim postupcima i metodama;
- b) prijavljivač, na zahtjev Uprave.

4. U slučaju da Uprava ne izvede ispitivanje sama, mora osigurati službeni nadzor nad ispitivanjem sorte.

5. Uprava pri stručnom prosuđivanju sorte može uporabiti rezultate ispitivanja te sorte, dobivene u drugoj državi, koja ima uporedive agroekološke uvjete, ako je bilo ispitivanje obavljeno u okviru međunarodnih sustava ispitivanja i ako su bili dokazi o rezultatima izdani na temelju međunarodnih sporazuma, koje je sklopila ili je i njima pristupila Bosna i Hercegovina.

6. Vijeće ministara, na prijedlog Uprave i uz suradnju mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta, propisuje detaljnije uvjete, postupke i metode za ispitivanje sorte.

Članak 32.

Stručna ocjena sorte

1. Prijavljivač je dužan uredu u određenom roku dostaviti potrebne podatke, dokumente, odnosno sjemenski materijal za izvođenje stručne ocjene sorte za namjene iz članka 31. stavak 1. ovoga zakona.
2. Ako prijavljivač bez opravdanog razloga ne ispuní zahtjev iz stavka 1. ovoga članka, prijava se odbija.

Članak 33.

Rješenje

1. Ako se na temelju izvršenog stručnog ocjenjivanja iz članka 31. ovoga zakona utvrdi da sorta ispunjava propisane uvjete i da je prijavljivač ispunio sve propisane zahtjeve, Uprava izdaje rješenje o zaštiti sorte i objavljuje ga u službenom glasilu Uprave.
2. Podaci iz pravomoćnog rješenja o zaštiti sorte, odnosno odbijanju prijave upisuju se u upisnik prijava.
3. Kod pravomoćnosti rješenja o osiguranju sorte imatelju se izdaje potvrda o dobivanju oplemenjivačkog prava, koje važi od dana pravomoćnosti rješenja.
4. Na temelju pravomoćnog rješenja o zaštiti sorte, odgovarajući podaci upisuju se također u upisnik zaštićenih sorti.
5. Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, propisuje oblik i sadržaj potvrde o dobivanju oplemenjivačkog prava.

5. Prestanak oplemenjivačkog prava

Članak 34.

Rješenje o prestanku oplemenjivačkog prava

1. Na zahtjev imatelja oplemenjivačkog prava iz članka 18. stavak 3. a) ovoga zakona, Uprava u upravnom postupku izdaje rješenje, kojim se utvrđuje da je oplemenjivačko pravo prestalo na zahtjev imatelja. Oplemenjivačko pravo prestaje narednog dana po primitku pisane izjave imatelja.
2. Na temelju pravomoćnog rješenja iz prethodnoga stavka, prestanak oplemenjivačkog prava objavljuje se u službenom glasilu Uprave.

Članak 35.

Oglašavanje rješenja ništavim

1. Uprava u upravnom postupku oglašava rješenje o zaštiti sorte ništavim samo u slučajevima ako se naknadno utvrdi:
 - a) da na dan primitka cjelovite prijave sorta nije bila nova (članak 5. ovoga zakona) ili se nije mogla razlikovati (članak 6);

- b) da sorta na dan primitka cjelovite prijave nije bila izjednačena (članak 7. ovoga zakona) i nepromjenjiva (članak 8. ovoga zakona), a sorta je bila zaštićena prvenstveno na temelju podataka i dokumentacije koje je dostavio prijavljivač;
- c) da je bilo oplemenjivačko pravo dodijeljeno osobi koja nije imala pravo na to, a imatelj prava nije zahtijevao prisilni prijenos oplemenjivačkog prava sukladno članku 37. ovoga zakona.
- d) da imatelj ne ispunjava obveze iz članka 44. ovoga zakona, odnosno ako utvrdi da sorta više nije izjednačena (članak 7. ovoga zakona) ili nepromjenjiva (članak 8. ovoga zakona);
- e) da imatelj na pisani zahtjev Uprave u propisanom roku ne dostavi sjemenski materijal za provjeravanje ili dokumentaciju o selekciji za održavanje sorte, sukladno članku 44. ovoga zakona;
- f) da prijavljivač na pisani zahtjev Uprave, sukladno članku 38. stavak 1. ovoga zakona, ne posjeduje prijedlog novog imena sorte u propisanom roku;
- g) da imatelj pravodobno ne izmiri propisanu godišnju pristojbu za održavanje važenja oplemenjivačkog prava po članku 43. ovoga zakona.

Članak 36.

Prisilni prijenos prava

1. Ako je prijavu za zaštitu nove sorte podnijela osoba koja na to nema pravo, a dodijeljeno je oplemenjivačko pravo, imatelj prava pred Upravom može pokrenuti postupak za prisilni prijenos prava.
2. Zahtjev za prisilni prijenos prava iz stavka 1. može se podnijeti od dana objave prijave za zaštitu nove sorte u službenom glasilu Uprave, najkasnije u roku od pet godina po objavi prijave.
3. Ako su bila neopravdano stečena prava prenesena na treću osobu, u slučaju iz stavka 1. ovoga članka, prijenos tih prava se poništava.
4. Izuzetno od odredaba stavka 3. ovoga članka, imatelj bilo kakvog prava na uporabu sorte može nastaviti s uporabom te sorte, ako je dobio ta prava u dobroj vjeri, prije početka postupka iz stavka 1. ovoga članka, pod uvjetom da imatelju prava plaća odgovarajuću naknadu.

6. Brisanje imena sorte

Članak 37.

Brisanje iz upisnika

1. Registrirano ime sorte briše se iz upisnika prijave i upisnika zaštićenih sorti pod sljedećim uvjetima:
 - a) ako to zahtijeva prijavljivač, odnosno imatelj oplemenjivačkog prava i dokaže da ima za tu radnju zakonito pravo; u zahtjevu moraju biti navedeni razlozi za brisanje i predloženo novo ime;
 - b) ako se naknadno utvrdi da je bilo ime sorte registrirano usprkos tome što su postojali razlozi za odbijanje po članku 10. ovoga zakona;

c) ili ako se imatelju ili bilo kojoj drugoj osobi službeno zabrani uporabljivati to ime.

2. Uprava odmah pisano izvješćuje prijavljivača, odnosno imatelja oplemenjivačkog prava o prijedlogu, odnosno zahtjevu za brisanje imena i zahtijeva da, najkasnije u roku od tri mjeseca po primitku poziva, predloži novo ime sorte. Predloženo novo ime upisuje se po obavljenom postupku iz članka 30. ovoga zakona u odgovarajući upisnik i objavljuje u službenom glasilu Uprave, ako za to ispunjava propisane uvjete. Istodobno se briše ranije ime iz upisnika.

7. Vraćanje u ranije stanje

Članak 38.

Vraćanje u ranije stanje

1. U postupku zaštite sorte može se zahtijevati vraćanje u ranije stanje također u slučaju ako imatelj prava, imatelj oplemenjivačkog prava ili bilo koja druga stranka u postupku iz opravdanih razloga nije mogla u propisanom roku plaćati pristojbu ili ispuniti druge obveze prema Upravi i zbog toga bi izgubila pravo na zaštitu sorte po članku 36. ovoga zakona.

2. Zahtjev za vraćanje u prethodno stanje podnosi se u roku od osam dana od dana kada je prestao razlog koji je prouzročio propuštanje, a ako je stranka tek kasnije saznala za propuštanje, onda od dana kada je saznala a najkasnije u roku od tri mjeseca nakon što je prestao uzrok za neispunjenje obveze i ne kasnije od jedne godine od isteka roka, kada bi morala biti obveza ispunjena. Uz zahtjev mora biti priloženo obrazloženje i dokaz o plaćanoj propisanoj pristojbi.

3. Ako se zahtjevu udovolji, Uprava određuje podnositelju zahtjeva novi rok u kojem mora obaviti neispunjene obveze. Rok za ispunjenje ne smije biti dulji nego što je rok koji je zakasnio i računa se od dana primitka obavijesti o udovoljavanju zahtjevu.

4. Prijavljivač zahtjeva za vraćanje u ranije stanje nema pravo zahtijevati odštetu, ako je u razdoblju od gubitka do povrata prava bilo tko u dobroj vjeri uporabio i sklopio ugovor za uporabu zaštićene sorte.

VI - PRIJENOS OPLEMENJIVAČKOG PRAVA I USTUPANJE UPORABE OPLEMENJIVAČKOG PRAVA

Članak 39.

Prijenos oplemenjivačkog prava

1. Imatelj oplemenjivačkog prava može ugovorom prenijeti u cijelosti ili djelomično oplemenjivačko pravo na drugoga.

2. Imatelj prava, odnosno prijavljivač može prenijeti pravo na podnošenje prijave za zaštitu nove sorte, odnosno prava koja proizilaze iz prijave.

3. Ugovor o prijenosu prava iz st. 1. i 2. ovoga članka mora biti sastavljen u pisanom obliku, inače je ništavan.

4. Prijenos prava iz st. 1. i 2. ovoga članka ne smije utjecati na prethodna prava trećih osoba.

5. Prijenos oplemenjivačkog prava nema pravnog djelovanja na treće osobe, dok ugovor nije upisan u odgovarajući upisnik.

6. Prijedlog za upis ugovora o prijenosu prava u upisnik može dati bilo koja od ugovornih stranaka.

Članak 40.

Gospodarsko iskorištavanje zaštićene sorte

1. Imatelj oplemenjivačkog prava može ugovorom o licenci djelomično ili u cijelosti prenijeti na treću osobu pravo na gospodarsko iskorištavanje zaštićene sorte.

2. Ugovor o licenci upisuje se u odgovarajući upisnik na zahtjev jedne od ugovornih stranaka.

3. Ugovor o licenci, koji nije upisan u odgovarajući upisnik iz stavka 2. ovoga članka, nema pravnog djelovanja prema trećim osobama.

4. Što se tiče oblika, načina sklapanja i sadržaja ugovora o licenci, te pravne zaštite primjenjuju se propisi o obligacijskim odnosima.

Članak 41.

Prisilna licenca

1. Ako postoji javni interes i ako imatelj oplemenjivačkog prava sam ili netko drugi s njegovom ovlasti gospodarski ne iskorištava zaštićenu sortu, ili ne iskorištava u dovoljnom opsegu, te pri tome neće da ustupi drugome pravo na iskorištavanje, odnosno za ustupanje takvog prava postavlja neopravdane uvjete, može se drugome dodijeliti prisilna licenca.

2. Prisilna licenca može se dodijeliti samo onome tko dokaže da raspolaže tehnološkim i proizvodnim mogućnostima, koje su potrebne za učinkovito iskorištavanje zaštićene sorte i potrebnim materijalnim sredstvima.

3. Prisilnu licencu nije moguće dodijeliti ako imatelj oplemenjivačkog prava dokaže da postoje opravdani razlozi za neiskorištavanje ili nedovoljno iskorištavanje zaštićene sorte.

4. Prisilnu licencu nije moguće dodijeliti ako je od dana dodjele oplemenjivačkog prava do dana podnošenja zahtjeva za dodjelu obvezne licence proteklo manje od tri godine.

5. Prisilnom licencom imatelj licence dobiva pravo za izvođenje radnji iz članka 15. ovoga zakona djelomično ili u cijelosti, s namjenom opskrbe domaćega tržišta.

6. Prisilna licenca može se dodijeliti za razdoblje od najmanje dvije godine i najviše četiri godine. Prisilnu licencu moguće je obnoviti ako se nakon ponovnog proučavanja uvjeta iz stavka 1. utvrdi da razlozi za dodjelu prisilne licence još postoje.

7. O zahtjevu za dodjelu, odnosno za produljenje prisilne licence odlučuje Uprava u upravnom postupku. Prije odlučivanja u pogledu podjele, odnosno produljenja prisilne licence Uprava mora dobiti mišljenje zainteresiranih stranaka.

8. U slučaju dodjele prisilne licence, imatelju oplemenjivačkog prava pripada odgovarajuća naknada.

9. O visini naknade iz stavka 8. dogovaraju se imatelj oplemenjivačkog prava i osoba kojoj je dodijeljena prisilna licenca. Ako dogovor nije postignut, visinu naknade odredit će Uprava.

10. Uprava može zahtijevati od imatelja oplemenjivačkog prava da nositelja prisilne licence opskrbi početnom količinom sjemenskog materijala za uporabu sorte na temelju prisilne licence. Za sjemenski materijal imatelj ima pravo na odgovarajuću nadoknadu.

11. U slučaju dodjele prisilne licence, imatelj oplemenjivačkog prava može zahtijevati od stručne institucije, ovlaštene za obavljanje stručne kontrole nad proizvodnjom sjemena, podatke o proizvodnji sjemenskog materijala zaštićene sorte.

VII - OBVEZE IMATELJA OPLEMENJIVAČKOG PRAVA I TREĆIH OSOBA

Članak 42.

Pristojba

1. Za održavanje oplemenjivačkog prava imatelj je dužan plaćati uredu godišnju pristojbu za održavanje važenja oplemenjivačkog prava.
2. Pristojba se plaća na početku kalendarske godine za tekuću godinu zaštite, a najkasnije do 31. siječnja.
3. Ako pristojba za održavanje oplemenjivačkog prava nije plaćena također u naknadnom roku, koji odredi ured i ne smije biti dulji od 6 mjeseci po primitku upozorenja, to pravo prestaje važiti.

Članak 43.

Održavanje zaštićene sorte

1. Dok traje zaštita, imatelj mora održavati zaštićenu sortu, odnosno njezine nasljedne sastojke neizmijenjenim.
2. Na zahtjev Uprave, imatelj mora u određenom roku dostaviti Upravi ili ovlaštenoj instituciji podatke, dokumentaciju ili sjemenski materijal, koji su potrebni za provjeravanje održavane sorte.
3. Ako se ispitivanjem utvrdi da imatelj ne održava sortu, Uprava pokreće postupak za poništenje oplemenjivačkog prava.

Članak 44.

Uzorak sjemenskog materijala

1. Na zahtjev Uprave, odnosno ovlaštene institucije, imatelj mora u određenom roku pribaviti prikladan uzorak sjemenskog materijala zaštićene sorte, odnosno njezinih nasljednih sastavnih dijelova za:
 - a) zaštitni uzorak, odnosno obnavljanje zaštitnog uzorka,

- b) izvođenje poredbenih ispitivanja drugih sorti, koje su u postupku zaštite.
2. Uprava može ovlastiti imatelja oplemenjivačkog prava da sam čuva i obnavlja zaštitni uzorak sjemenskog materijala.

Članak 45.

Podaci

1. Tko bez dogovora, odnosno u opreci s dogovorom s imateljem oplemenjivačkog prava gospodarski iskorištava, odnosno raspolaže sjemenskim materijalom zaštićene sorte, mora imatelju na njegov zahtjev dati sve podatke s tim u svezi.
2. Ako podatke ne da dobrovoljno, imatelj oplemenjivačkog prava može zahtijevati da Uprava izda rješenje, kojim naređuje kršitelju dostavu podataka.

VIII - SUDSKA ZAŠTITA

Članak 46.

Kršenje prava

1. Tko krši pravo iz prijavljene, odnosno zaštićene nove sorte, odgovoran je za štetu po općim propisima o nadoknadi štete.
2. Osoba, čije je pravo kršeno, može pored odštete zahtijevati da se onome tko krši njezino pravo zabrani daljnje kršenje.
3. Kršenje oplemenjivačkog prava je svako neovlašteno gospodarsko iskorištavanje zaštićene sorte.

Članak 47.

Tužba

1. Tužba radi kršenja oplemenjivačkog prava može se podnijeti u roku od tri godine od dana kada je tužitelj saznao za kršitelja, odnosno za kršenje. Nakon isteka pet godina od dana kršenja, tužba se više ne može podnijeti.
2. Tužba se podnosi redovitom sudu.

IX - NADZOR

Članak 48.

Nadzor

1. Nadzor nad izvršavanjem odredaba čl. 11, 15, 16. i 46. ovoga zakona obavljaju poljoprivredni i šumarski inspektori.

2. Kada poljoprivredni ili šumarski inspektor pri obavljanju nadzora utemeljeno sumnja da je učinjen prekršaj, privremeno zaplijenjuje predmete, koji su bili uporabljeni ili namijenjeni za prekršaj ili su nastali prekršajem.

3. Poljoprivredni ili šumarski inspektor privremeno zaplijenjene predmete predaje mjerodavnom tijelu za vođenje postupka o prekršajima s prijedlogom za vođenje postupka.

Članak 49.

Kršenje oplemenjivačkih prava

1. Ako imatelj oplemenjivačkog prava dokaže vjerojatnim da bi bilo izvozom određenog materijala zaštićene sorte iz Bosne i Hercegovine ili uvozom u Bosnu i Hercegovinu kršeno njegovo oplemenjivačko pravo, fitosanitarni inspektori na granici mogu na njegov prijedlog odrediti:

- a) da imatelj ili njegov zastupnik može pregledati taj materijal;
- b) da se taj materijal zaplijeni, isključi iz prometa i sačuva na sigurnom mjestu.

2. U prijedlogu iz stavka 1. imatelj prava mora podnijeti fitosanitarnom inspektoru detaljan opis materijala zaštićene sorte, zadovoljavajuće dokaze o oplemenjivačkom pravu i njegovom vjerojatnom kršenju. Na zahtjev fitosanitarne inspekcije, imatelj mora položiti kauciju za eventualnu štetu, koja bi nastala tim mjerama.

3. Fitosanitarni inspektor mora o donesenim mjerama odmah izvijestiti izvoznika, odnosno uvoznika i primatelja materijala zaštićene sorte, ako se radi o uvozu materijala zaštićene sorte u Bosnu i Hercegovinu. Fitosanitarni inspektor opoziva donesene mjere, ako imatelj prava u roku od sedam dana ne podnese tužbu ili ne pokrene drugi postupak za opravdanje donesenih mjera.

X - KAZNENE ODREDBE

Članak 50.

1. Novčanom kaznom od 5.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba, ako bez dozvole imatelja oplemenjivačkog prava proizvodi ili razmnožava sjemenski materijal po ovome zakonu zaštićene sorte, ako priprema materijal zaštićene sorte za razmnožavanje, ako pusti u promet, uvozi ili izvozi sjemenski materijal zaštićene sorte ili ako čuva materijal zaštićene sorte za gore navedene namjene (članak 15. ovoga zakona).

2. Novčanom kaznom od najmanje 1.000 KM kažnjava se za prekršaj iz stavka 1. odgovorna osoba pravne osobe.

3. Novčanom kaznom od najmanje 5.000 KM kažnjava se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka pojedinac koji učini taj prekršaj u svezi sa samostalnim obavljanjem djelatnosti.

4. Novčanom kaznom od najmanje 1.000 KM kažnjava se fizička osoba, koja učini prekršaj iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 51.

1. Novčanom kaznom od najmanje 3.500 KM kaznit će se se za prekršaj pravna osoba:

- a) ako, u opreci s prvim stavkom članka 11. ovoga zakona, pusti u promet materijal zaštićene sorte, ako pri tome nije navedeno registrirano ime sorte ili ako ime nije pravilno navedeno;
- b) ako, u opreci s petim stavkom članka 11. ovoga zakona, uporabi ime sorte zaštićene po ovome zakonu, ili ime koje je moguće zamijeniti ovim imenom, za neku drugu sortu iste ili srodne vrste;
- c) ako, u opreci s drugim stavkom članka 16, odnosno članka 46. ovoga zakona, ne da imatelju zahtijevane podatke.

2. Novčanom kaznom od najmanje 700 KM kažnjava se za prekršaj iz prethodnoga stavka odgovorna osoba pravne osobe.

3. Novčanom kaznom od najmanje 500 KM kažnjava se za prekršaj iz prvog stavka ovoga članka pojedinac koji učini taj prekršaj u svezi sa samostalnim obavljanjem djelatnosti.

4. Novčanom kaznom od najmanje 500 KM kažnjava se fizička osoba, koja učini prekršaj iz stavka 1. ovoga članka.

XI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 52.

Ranije zaštićene sorte

1. Sorta, koja je do stupanja ovoga zakona na snagu bila zaštićena po ranije važećim propisima, uživa po ovom zakonu zaštitu do isteka dobivenog oplemenjivačkog prava.
2. Oplemenjivačko pravo za sortu iz stavka 1. može se proglasiti ništavim i ukida se samo ako se utvrdi da kod dodjele tog prava nisu bili ispunjeni uvjeti u pogledu prepoznatljivosti, izjednačenosti, odnosno nepromjenjivosti sorte.

Članak 53.

Postupci u tijeku

1. Postupci za osiguranje sorte, koji su u tijeku u vrijeme stupanja ovoga zakona na snagu, nastavljaju se po ovome zakonu.
2. Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, može se zaštititi sorta, koja na dan stupanja ovoga zakona na snagu nije nova, ako:
 - a) je bila prijava za zaštitu sorte podnesena prije usvajanja ovoga zakona,
 - b) sorta ispunjava ostale uvjete za zaštitu iz članka 4. ovoga zakona i
 - c) je zaštićena ili pak je u postupku za zaštitu u jednoj od država potpisnica međunarodnih ugovora i konvencija, koje je potpisala, odnosno njima pristupila Bosna i Hercegovina, te se postupak završava sa zaštitom sorte.

3. U slučaju dodjele oplemenjivačkog prava po stavku 2. ovoga članka, oplemenjivačko pravo traje još najviše 20, odnosno 25 godina za drvenaste biljke od dana dodjele oplemenjivačkog prava u državi članici, u kojoj je bila sorta najprije zaštićena.

Članak 54.

Propisi doneseni na temelju ovoga zakona i rok za njihovo donošenje

Propisi na temelju ovoga zakona donijet će se u roku od dvanest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, može, pored propisa predviđenih u pojedinim člancima ovoga zakona, donijeti također i druge propise potrebne za izvršavanje ovoga zakona.

Članak 55.

Propisi koji se primjenjuju do donošenja novih

Do donošenja novih propisa na temelju ovoga zakona primjenjivat će se postojeći propisi u ovom području, ako nisu u opreci s odredbama ovoga zakona.

Članak 56.

Stupanje Zakona na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u službenom glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

PS BiH broj 99/04
9. rujna 2004. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Martin Raguž, v. r.

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Goran Milojević, v. r.